

Vojenství u nás a v cizině.

J. V.:

Generál N. N. Baratov †.

Ruskou emigraci a zvláště Svaz ruských invalidů postihla těžká ztráta úmrtím generála Baratova, který skončil svůj čínorodý život 22. března 1932 v Paříži.

Generál Nikolaj Nikolajevič Baratov se narodil r. 1865 ve Vladikavkaze a začal svou vojenskou kariéru u 1. Sunžensko-vladikavkazského pluku Terského kozáckého vojska. Absolvovav Nikolajevskou akademii gen. štábu, sloužil pak skoro stále na Kavkaze. Jako nižší důstojník neměl příležitosti se v míru nějak vyznamenat. Jakmile však vypukla rusko-japonská válka, dostal se Baratov v čele zmíněného pluku na bojiště v Mandžurii, kde v něm gen. Miščenko hned poznal mladého sice, ale vynikajícího jezdeckého velitele.

Dne 18. června 1905 provedl se svým plukem rozhodující úder na japonskou pěchotu u vsi Sanvojczy, za nějž dostali Sunženci mnoho georgijevských vyznamenání se stužkami. Plk. Baratov byl zapsán mezi příslušníky pluku, jehož uniformu pak nosil až do své smrti a v ní byl i pohřben.

Z rusko-japonské války se vrátil Baratov se svým plukem již jako generál.

R. 1907 opustil svůj pluk byv ustanoven náčelníkem štábu 2. kavkazského arm. sboru. R. 1913 pak se stal velitelem 1. kavkazské divise, v jejímž čele se objevil na počátku světové války na turecké frontě, kde hned uplatnil své vynikající velitelské schopnosti.

V nebezpečných dnech památné sarykamyšské operace koncem roku 1914 a začátkem 1915, kdy 3. turecká armáda pod Enver-pašou obešla pravé křídlo ruské armády, aby se jí dostala do týlu, přesunul se gen. Baratov velmi rychle se svou divísi s levého na pravé křídlo ruské armády a překvapujícím zásahem přispěl k plné porážce turecké armády.

V době eufratské operace měl gen. Baratov již vůdčí úlohu. Svými 20 prapory provedl zdrcující úder, jímž rozhodl celou operaci, po níž turecká armádní skupina čítající 92 prapory, ztratí všichni trény a tisíce zajatců i množství válečného materiálu v nepořádku, ustoupila daleko za svou výchozí posici.

Toto vítězství utvrdilo bojovnou reputaci gen. Baratova, který byl za ně vyznamenán řádem sv. Jiří. R. 1916, kdy se Persie dostala úplně do vleku německého vlivu a kdy se vytvořila nová perská fronta, byl gen. Baratov jmenován velitelem zvláštního expedičního sboru v Persii s pravomocí velitele armády, neboť bylo potřeba nejen významného samostatného velitele, ale i velitele znalého východních poměrů a schopného vyznati se ve zvláštnostech východní diplomacie.

Svou výpravou r. 1916 přes Enzeli na perské území a obsazením Kazvina likvidoval gen. Baratov rázem německý vliv v Persii a dalšími operacemi obnovil tam úplně prestíž ruského jména. Nebylo snadným úkolem dosáhnouti řady vítězství nad Turky jako pod Kermanšahem a Chanykinem, kdy se ruské sbory vzdalovaly na 1000 verst daleko od své základny a neměly organisovaného týlu, táhnouce vysvobodit anglického generála Townshenda obléhaného Turky u Kut-el-Amary, až dosáhly spojení s Angličany 2. dubna 1917.

V nepřetržitých bojích s Turky v Persii projevoval gen. Baratov neobyčejnou pevnost v řízení operací a svou znalostí východní psychologie upevnil zase vliv spojenců v Persii. Když vypukla ruská revoluce, bylo pro něho jistě tragickým osudem býti v daleké cizině přítomen rozkladu té armády, s kterou ještě nedávno tak skvěle vítězil. S velkým sebezapřením řídil evakuaci armády do posledních částí a možnosti, sám však již nemohl ji následovati do území ruského, poněvadž Kazvin i Enzeli byly

již v rukách bolševiků. Tu jej přijali se všemi poctami Angličané a nabídli mu pohostinství v Indii, kde také ztrávil gen. Baratov blíže Kalkuty asi 5 měsíců.

R. 1918, již za občanské války, dostal se gen. Baratov do již. Ruska a byl jmenován zástupcem vrchního velitele v Zakavkazi. 13. září 1919 při pumovém atentátu na něho a gruzinského vojenského ministra byla mu rozdrčena noha, takže se stal invalidou. Avšak již v prosinci téhož roku se vrátil o berle k jihoruské armádě a byl jmenován správcem ministerstva zahraničí ve vládě Mělnikova. Při likvidaci této vlády po pádu Novorossijska byl zproštěn úřadu a přijal pozvání Angličanů do Londýna, aby tam dostal protézu.

Jakmile získal umělou nohu, spěchal na Krym, ale dojel jen do Cařihradu, kde za přispění gen. Wrangla začal pracovat na zabezpečení ruských invalidů za hranicemi vlasti. Dostalo se mu tím těžké úlohy, ale když se jí jednou ujal, pracoval o ní s neochabující energií.

S počátku se zabýval invalidy v Srbsku a Bulharsku, pak pokračoval i v jiných státech. V poslední době bylo jeho přičiněním soustředěno až na malé výjimky všech 6500 ruských invalidů v Zahraniční svaz, jehož byl gen. Baratov předsedou. Aby mohl svou činnost rozvíjet širě, odebral se do Paříže a pokračoval v získání pomoci pro invalidy u spojeneckých a jiných států, takže nyní poskytují jim státní pomoc Jugoslavie, Bulharsko, Belgie, Francie, Československo a Polsko.

Pro nejubožejší ze svých rodáků organizoval každoročně „Dni invalidů“, pro ně naladil styky s jinými organizacemi invalidů a vzájemnou součinnost při pořádání sbírek. A jestliže zemřel nedokončiv svého díla, tedy aspoň je postavil na pevnou základnu. Pomoc invalidům byla obsahem životní činnosti jeho posledních let a služba vlasti věnovaná péči o její syny zanechá po něm světlou památku, před níž se hluboce skláníme a kterou nejlépe oceníme další podporou jeho ušlechtilého díla.*)

L. Preininger:

Francouzský vojenský periodický tisk.

(Dokončení.)

„Revue des forces aériennes“. Měsíčník zabývající se otázkami použití letectva v armádě pozemní, námořní i koloniální. Je redigován příslušným oddělením ministerstva letectví.

Administraci obstarává Gauthier-Villars et Cie, 55, Quai des Grands Augustins, Paris 6.

Předplatné: 200 fr. fr. ročně.

Je to nejdražší francouzská vojenská revue; přepychové svazky o 125 stranách křídového papíru s množstvím obrázků v textu i přílohách. U nás k nahlédnutí v leteckém odboru MNO., u velitelství leteckých pluků a v knihovně VÚV.

Otiskuje články značného rozsahu o použití letectva a balonových jednotek při všech možných bojových příležitostech. Technické a aerodynamické diskuse. Otázky spojení a pozorovací. Výzbroj. Navigace. Jistota letu a p.

Ve všeobecných zprávách otiskuje informativní noticky o technických, taktických a výcvikových otázkách letectva.

V rubrice o materiálu informuje o různých i starých typech letounů všech armád a národností.

V časových zprávách se zajímá o aktuální sportovní výkony, vojenské letecké manévry a p.

Bibliografický přehled.

*) Srv. nekrolog gen P. N. Šatilova: „Pamjati generála N. N. Baratova“ v čís. 77, roč. 1932 časopisu „Časovoj“.

Revue účelná pro letce, velitele vyšších jednotek a důstojníky štábu, zvláště pro své články o použití letectva na všech stupních vyššího velení. Dostí časté zmínky o našem národním letectví (o Charvátovi, Malkovském a p.).

Mimo tuto oficiální revui ministerstva letectví vychází ještě řada časopisů, které se často zmiňují o vojenském letectví s hlediska technického a někdy i propagačního vzhledem k protiletadlové obraně. Nepatří do kategorie vojenských časopisů, avšak jejich odborná příslušnost je udržuje ve styku a téměř v závislosti na otázce vojenského letectví.

Jsou to mezi jinými:

„L'Air“, velmi rozšířený čtrnáctideník soukromého majitele (p. G. Roche d'Estrez). Předplatné ročně 40 fr. fr., Paris, rue Blanche 2. Popularizační list dobré, hlavně sportovní úrovně.

„L'Aérophile“, orgán „Aeroklubu“, nejstarší letecký časopis světa (40 r.). Měsíčník. Předplatné ročně 60 fr. fr., Paris, rue St. Lazaire 7. Seriosní časopis, dosti technických a organizačních článků.

„L'Aéronautique“. Měsíčník vyhrazený spíše civilnímu dopravnímu letectvu. Pro vojáky zajímavý jen technickými články. Roční předplatné 200 fr. u Gauthier-Villars, Paris, 55, Quai des Grands Augustins.

„La Technique Aéronautique“. Měsíčník, oficiální orgán Société française de Navigation Aérienne a Ecole supérieure d'Aéronautique et de construction mécanique. Roční předplatné 48 fr. fr. Paris, rue Blanche.

★

„La Revue Maritime“ (Námořní revue) zabývá se speciálně otázkami vojenského námořnictví. Vychází měsíčně v Paříži (148, boulevard St. Germain) u Société d'éditions géographiques, maritimes et coloniales. Roční předplatné 110 fr. fr. Uveřejňuje též studie historické o válečném námořnictví a pojednání o různých technických otázkách v tomto oboru. S toho hlediska může zajímat i naše vojenské inženýry. U nás k dispozici v knihovně francouzské voj. mise.

★

Koloniální vojsko má také několik svých časopisů, z nichž nejdůležitější je

„Revue des troupes coloniales“, vydávaná ministerstvem války (Section technique des troupes coloniales) v nakladatelství Charles Lavauzelle. Vychází čtvrtletně a zabývá se otázkami zvláště pro koloniální armádu a způsobem boje v osadách. Historické články z bojů v zámoří a také z front světové války, kterých se účastnily koloniální jednotky. Etnografické články k poznání ras a zvyků domorodců různých zemí v zámoří. Instruktivní články pro výcvik domorodých vojáků a pro pochopení a poznání jejich mentality. Přehled časovosti v zámořských koloniích všech států. Bibliografie. Může mít u nás jen dokumentární význam pro studium jednotlivce. K nahlédnutí v knihovně Vědeckého ústavu vojenského.

★

Vojenská intendanční služba má velmi dobrý časopis:

„Revue de l'Intendance“ (Intendanční revue). Vychází měsíčně péčí armádní intendanční správy u nakladatele Berger-Levrault. Nyní vychází 39. ročník. Předplatné na rok pro Československo 30 fr. fr.

Svazky asi o 90 stranách pojednávají obdobně jako naše „Vojenské intendanční rozhledy“ o všech otázkách zajímavých organizaci a chodu intendanční služby. Hojně příkladů a studií z válek všech dob a hlavně světové.

Revue velmi zajímavá pro intendanční službu a pro důstojníky gen. štábu.

★

Zdravotnická služba ministerstva války vydává již od r. 1766 čistě vědecko-odborný měsíčník

„Archives de Médecine et de Pharmacie militaire“, Charles Lavauzelle, Paris, 124, Boulevard St. Germain. Roční předplatné 80 fr. fr.

U nás lze do něho nahlédnouti v knihovně VÖV.

Tato lékařská revue uveřejňuje původní lékařské studie, konkrétní příklady z války pro otázky technické i organizační, rozborů různých prací původních i jinde uveřejněných, bibliografický přehled literatury vlastní i zahraniční, zprávy úřední, administrační a osobní zdrav. personálu a j.

*

Vojenské veterinářství má ve Francii především

„Revue vétérinaire militaire“, kterou vydává ministerstvo války pod odborným patronátem zvláštního poradního veterinářského výboru. Vychází čtvrtletně u Fournier, Paris, 264, Boulevard St. Germain. Roční předplatné 35 fr. fr. Uveřejňuje odborné články o chirurgii, patologii a therapeutice; statistické údaje a j. Dobře vedené odborné bibliografie a úřední a j. zprávy.

Druhý periodický časopis, kde vojenský veterinář najde mnoho zajímavého, je: „Recueil de médecine vétérinaire“, vydávaný dvakrát měsíčně učitelským sborem školy v Alfort (u Vignot fr., Paris, rue de l'École de Médecine 23). Roční předplatné 50 fr. fr. Jedno číslo v každém měsíci uveřejňuje různé odborné články a pojednání a druhé je vyhrazeno uveřejňování zpráv a prací Sociétés centrale de médecine vétérinaire. Obě tyto revue jsou k nahlédnutí v knihovně MNO-I./2. odděl.

*

Vojenskému dějepiscectví a badání s hlediska čistě historického a také z důvodů tradičních jsou zvláště věnovány časopisy:

„Revue d'histoire de la guerre mondiale“ (Historický sborník pro studium světové války) vychází v Paříži v nakl. Alfred Costes, Paris, 8, rue Mons. le Prince 8., roční předplatné 25 fr. fr. U nás k nahlédnutí v knihovně Památníku osvobození a VÖV.

„Revue d'Etudes Napoléoniennes“ (Sborník pro studium napoleonské doby), měsíčník vycházející v Paříži u G. Fickera, Paris, VIe, 6 Rue de Savoie. Roční předplatné 150 fr. fr. U nás k nahlédnutí v knihovně VÖV.

Účel a tendence obou revuí jsou zřejmě patrné z jich názvů; není třeba se o nich šířiti.

Třetím časopisem je „Carnet de la Sabretache“ (slovo „sabretache“ je pojmenování koženého pouzdra na papíry, které měli důstojníci zavěšené na dlouhých řemenech u pasu pod šavlí), měsíčník vojenské historie, oficiální orgán spolku „Le sabretache“, který se zabývá studiem retrospektivní vojenské historie a je velkým přispěvatelem vojenského musea v Invalidovně. Uveřejňuje pojednání o dějinách voj. jednotek, bibliografické studie, studie o uniformách a zbraních a pod. Adresa spolku: Paris VIII, rue Jean Goujon 27.

Všechny tyto časopisy velmi bohatě dokumentované jsou zajímavé pro specialisty vojenské historie.

*

Co se týká sportů, zajímají se příslušníci armády ve Francii mimo jiné nejvíce o šerm a hipismus. Pro první je vydáván měsíčník „L'escrime et le tir“, který je oficiálním orgánem „Mezinárodní šermířské federace“ (roční předplatné 75 fr. fr., u Léon Delecove, Rouen, rue Jeanne d'Arc 104). Hipickým sportem a částečně i jinými se zabývá „Le Sport Universel“. Je oficiálním orgánem Mezinárodní jezdecké společnosti.

Předplatné ročně 175 fr. fr. Uveřejňuje zajímavé články o jezdeckých exhibicích, chovu koní, krátké hipologické studie, zprávy o hipickém sportu v cizině, oznámení o koňských dostizích, hřebčinech a p.

★

Bývalí žáci vojenských škol se seskupují v přátelských spolcích, které mají za úkol sociální podporu slabších a udržování tradice a kamarádství. Vydávají své zprávy v časopisech, které jsou čteny ovšem i mladšími žáky a důstojníky aktivními, a mají proto s hlediska národního jistý význam.

Uvádím zde hlavně:

„*Le Saint-Cyrienne*“, čtvrtletník spolku bývalých žáků pěchotní školy St. Cyr.

„*X-Information*“ — měsíčník polytechnické školy, z které vycházejí důstojníci dělostřelectva a technických zbraní.

★

Existuje ovšem také ještě řada časopisů významu lokálního, které mají jistý význam jen s hlediska pěstování tradice. Nás celkem nezajímají, zmiňuji se jen o jediném, který může být příkladem velkého smyslu pro tradici pluku a jeho historii. Je to „*La Légion Etrangère*“ vydávaný v Marseille ústředím spolků bývalých příslušníků Cizinecké legie. Připomínám, aby nedošlo k nedorozumění, že tento časopis nedělá propagandu pro vstup do Cizinecké legie ani není podporován vojenskou správou; ostatně je příliš zřejmo, že všechny báchorky o náhoncích a agitaci pro vstup do těchto pluků jsou výmyslem závistivých hlav z tábora Francii nepřiznivého.

III.

Je velmi obtížné podati přehled třetí skupiny časopisů, t. j. nevojenských, které buď vedou stálou vojenskou rubriku anebo se živě zajímají o vojenské otázky. Veřejné smýšlení ve Francii je značně odlišné od našeho, vlastenectví je prakticky aktivnější; proto je také potřeba národní obrany uznávána a oceňována, nachází více zájmu a porozumění v širokých vrstvách než u nás. A při tom nikde není militarismus nemožnější než ve Francii. Je to přirozená vlastnost francouzského charakteru; vlast potřebuje stálou armádu, dobrá; protože zájem a ochrana vlasti je zájmem každého jednotlivce, je také vztah k armádě přímější a těsnější a upřímnější bez zaujatosti, zbytečné demagogie a pokrytectví.

Vidíme, že Akademie nesmrtelných má v svém středu vojáky; vidíme také, že v revuích světové úrovně staré tradice, jako jsou „*Revue des deux mondes*“ a „*Revue de Paris*“ jsou a byly velmi často rozsáhlé články vysokých vojenských důstojníků (Weygand, Buat), které, třeba často značně odborné, jsou pilně sledovány a komentovány.

A totéž v denním tisku, počínaje poloúředním „*Le Temps*“ a konče kterýmkoli venkovským plátkem, pozoruje značný zájem často velmi kriticky zahrocený, ale věcný, kladný na prospěch celku, vlasti a armády. Krátce, armáda je populární a nikdo se to nestydí přiznati, protože vzhledem k trpce nabytým zkušenostem je každý přesvědčen o nutnosti její existence.

★

Ještě několik údajů o dvou zajímavých otázkách:

Způsob uveřejňování ministerských a vládních nařízení je ve Francii odlišný od našeho. Státní správa vydává „*Journal officiel de la république française*“ (pro cizinu stojí ročně 450 fr.), jehož úplné vydání obsahuje zvláštní díly:

I. Zákony a výnosy.

II. Parlamentní rozpravy.

III. Zvláštní otisky parlamentních a administrativních dokumentů.

IV. Roční přehled (k závěru ročníku).

Nás zajímá díl I. Zde jsou dvě části první t. zv. „část oficiální“ a druhá „část neoficiální“. V části oficiální se uveřejňují především všechny zákony a pak každé ministerstvo má svou rubriku, kde uveřejňuje všechny své výnosy, jmenování, pořadní povyšování, seznamy atd.

V části druhé, neoficiální, znovu mají ministerstva své rubriky, kde uveřejňují různá oznámení, nabídky, rozepsané soutěže atd.

Takovým způsobem jsou k dispozici všem zájemcům výnosy všech ministerstev zároveň.

Užitečné bude zmíniti se také o speciálním časopise, který oznamuje vydání knih všech druhů a oborů a také vojenských. Je to „*Bibliographie de France*“, týdeník vydávaný nyní ve 120. ročníku spolkem vydavatelů. Roční předplatné pro cizinu 160 fr. Obsahuje několik částí:

- I. Oficiální bibliografie, kde jsou oznamována všechna díla, jejichž povinný výtisk dostalo ministerstvo vnitra (Správa zákonného skladu) a ministerstvo vyučování (Národní knihovna).
- II. Zprávy nakladatelské — spolku vydavatelů.
- III. Měsíční a týdenní přehledy novinek, jichž vydání oznamují nakladatelé.
- IV. Svazky podrobnějších nakladatelských oznámení o knihách vyšlých anebo k vydání připravených.

Časopis má pro nás jen ten význam, že dává možnost sledovati pohyb literárního trhu, jeho novinky a také vojenskou literaturu. K nahlédnutí u fy Topič, Národní třída. Někteří nakladatelství zasílají části přehledů zdarma pro reklamu.

IV.

Již z tohoto co možná nejstručnějšího přehledu je vidět, jak francouzské vojenské časopisectví je všestranně rozsáhlé a vysoké úrovně. V nynější době svou vědeckostí a logičností doktrin předčí vojenskou literaturu ostatních zemí.

Vidíme, že každá zbraň má vlastní forum diskuse a badání o otázkách své doktriny, časopis, jehož vydávání je řízeno příslušným oddělením vojenské správy, v kterém ústřední vedení vhodným výběrem témat článků může uplatňovati instruktivně svou vůli a vésti i osobní snažení příslušníků všech složek armády.

Neděje se tak násilným způsobem. Každá revue je pilně sledována čtenáři společných zájmů, vědomých si své odpovědnosti, sjednocuje ducha zbraně, tvoří a zesiluje tradici a spojuje tak všechny k jedné bojové doktríně a výcvikové metodě. K tomu velmi čile přispívá znamenitá deduktivní metoda předkládání problémů na zajímavých konkrétních taktických příkladech, zvláště z poslední války, kterými jsou francouzské vojenské revue přímo přeplňovány.

Upozorňuji na jednu technickou věc. Všechna francouzská literatura a také revue vycházejí ve svazcích brožovaných, kde složky papíru jsou sešity nití tak, že je možno je čísti velmi dlouho nevázané. Je to velmi praktické, škoda, že se u nás tak neděje. Všeobecně se tiskne u nás na papíru mnohdy až zbytečně příliš dobrém a knihy nevázané těžko možno déle používat.

K závěru praktickou poznámku. Většinu z uvedených revuí najdeme v knihovně VÚV. a v knihovnách, které jsem uvedl, také v knihovně francouzské vojenské mise (budova ministerstva národní obrany), kde jsou k dispozici každému zájemci, který o to požádá. Tam také ochotně bude poraděno každému ve všem, co se týká otázky francouzských vojenských časopisů a vojenské literatury vůbec.

—t:

Budoucí válka.

Přesvědčili jsme se, jak málo se vyplnila předválečná proroctví o rázu a trvání budoucí války. A přece se zase setkáváme s předpověďmi toho druhu a rádi je čítáme, zvláště pocházejí-li z perá známých odborníků. Italský generál E. Bastico věnoval válce budoucnosti třetí svazek svého významného a nedávno přepracovaného díla „L'evoluzione dell' arte della guerra“ (vojenské nakladatelství, Florencie). Militär-Wochenblatt uveřejnil v čís. 4 z 25. července 1931 jeho stručný obsah s výslovným podotčením, že autor neztrácí v svém úsudku nikde pravou míru a nepoddává se fantasiím. Poněvadž naše veřejnost je nakloněna věřit spíše opačným proroctvím, nechť se seznámí se zprávou německého recensenta, jemuž nutno ponechati odpovědnost za správné uvedení.

Dokud se nezmění povaha člověka, potrvá na světě možnost války; a proto má každý povinnost pamatovati na zajištění vlasti. Budoucí válka bude válkou celého národa a tu náleží přípravě duševní vždy přednost před sebe větší přípravou hmotnou. Budoucí válka bude ve znamení strojů; duší stroje je však člověk, který jej vytvořil a v bitvě řídí. K vojevůdci se druží průmyslník, obchodník, dělník, bankéř, ba i filosof a všichni vespolek tvoří nejvyšší radu národní obrany, jaké nyní vznikají ve všech velkých státech.

Chemická válka, zejména ze vzduchu vedená, vtiskne příštím boji zvláštní ráz, změní taktiku i strategii. Hodí se nejlépe k překvapení nepřítele na počátku války v jeho nástupu, shromaždištích i zápolí. Jak asi počne budoucí válka? Kdežto krycí jednotky vojska stanou v obraně pod ochranou mocných stálých opevnění na hranicích, vzletné letectvo, aby vybojovalo nadvládu ve vzduchu, nezbytnou pro nástup a shromáždění. Jeho další úlohou bude nejdůležitější ofensiva, co možná společně s velkým útokem pozemním, proti střediskům nepřátelské moci v zápolí. Posledním cílem totiž není nepřátelské vojsko, nýbrž životní střediska nepřátelského národa. Takový přepad je zcela dobře možný, ba oprávněný i před samým vypověděním války. Již Japonci tak počali válku roku 1904. Vypovědění války je pouhým aktem mezinárodní zdvořilosti, který lze pominouti.

Budoucí válka musí býti krátká a rychlá; je tedy nutné největší využití železnic a mechanických dopravních prostředků k přesunům i k zásobování. Jediná dopravní linie pro zásobování armády, jako kdysi, již nestačí. Etapou je celá rozloha hluboko dovnitř země, ba až do kolonií. Žádoucím způsobem boje je pohybná válka, poněvadž jen ona způsobí v útoku rozhodnutí, ač nebude vždy možno vyhnouti se válce posiční. Překvapení bude hráti větší úlohu než jindy, právě tak jako volba rozhodujícího místa. Je třeba někde snést porážku, aby jinde byl dostatek sil pro velké vítězství.

Politika a vedení války musí se doplňovati. Dnes již není možné řízení obého jedním mužem, byť byl největším geniem. V tom záleží největší obtíže válčení budoucnosti. Do věci mluví mnoho lidí a přece má ze všeho vzejítí jednotná idea a jednotná vůle.

Pěchota podrží svůj význam. Jako v minulosti, bude rozhodovati bitvy i v budoucnosti. Pěší boj však nelze si již představit bez obrněných vozů. Jejich rychlý rozvoj umožňuje dnes užiti jich nejen ve válce posiční, ale i v pohybné.

Pro vzájemný poměr sil pěchoty a dělostřelectva jest ideálem divise o 3 pěších plucích, o 1 lehkém dělostřeleckém pluku a těžkém dělostřeleckém pluku neb oddílu. V Itálii se k tomu druží ještě silné dělostřelectvo sboru a armády. Výzbroj pěchoty se zdokonaluje zavedením polosamočinné pušky, zbraní proti tankům a minometů nové konstrukce. Palba, pohyb a úder zůstávají základními prvky pěšího boje.

Důležitost dělostřelectva stále vzrůstá. Jeho úkol, prokřestiti cestu pěchotě, trvá. Mechanisace jest asi na delší dobu vyřešena v upotřebitelném, přespolní jízdy schopném traktoru, jakého užívá italská armáda u těžkého dělostřelectva. Pro lehké dělostřelectvo nemá prozatím mechanisace významu. Zdaří-li se dnešní pokusy s dvouhlaňovými kanony a raketovými střelami, bude nutno v dohledné době pomýšleti na přezbrojení dělostřelectva. S dělostřelectvem těsně souvisí dělostřelecké letectvo. Moderní snahy zvětšiti dostřel dělostřelectva jsou omezeny skutečností, že pro divisní dělostřelectvo je postačitelným dostřel asi na 9 km.

Není pravděpodobné, že by v budoucnosti jezdeckto musilo ustoupiti bez výhrady motoru. V budoucí válce nebude možno postrádati koní. Ani letoun zcela nenahradí jezdecký průzkum. Veškeré zmechanisované pomocné zbraně mají jezdci jen pomoci kupředu. Jezdeckto však se přeměnilo tím, že mimo jiné pojalo do svého svazku cyklisty, obrněné vozy, motorisovanou pěchotu, mechanické zásobovací odřady. Jezdecká divise starého rázu zmizela. Na místo ataky vstoupil boj pěšky. Palebná mobilita a pohyblivost jsou nejvýše vystupňovány. Po té stránce vytvořila Italie „rychlý sbor“ a „rychlou divisi“. „Rychlý sbor“ (Corpo celere) bývá sestavován případ od případu, „rychlé divise“ jsou již v míru. „Rychlá divise“, určená toliko pro průzkum, skládá se hlavně jen z jezdců a cyklistů, kdežto „rychlý sbor“, těleso pro boj a průzkum, má přiděleno silné dělostřelectvo, letectvo, obrněné vozy a motorisovanou pěchotu.

Moderní letectvo musí býti samostatné. Je třetí mocí vedle pozemního vojska a námořnictva. Jeho prvním činem za války bude souboj s nepřátelským letectvem. Teprve po jeho ukončení počne útok k srdci nepřítele v zápolí. Letectvo musí vždy pracovati rukou v ruce s vojskem a námořnictvem. Samotného bude užito jen zřídka při nejbohatším vybavení letectvem. Sporný názor na tuto věc osvětluje zajímavá studie v časopise „Revue des forces aériennes“ (červen 1930). Francouzský plk. gšt. Guillemineney rozbírá tak na příkladu marnské bitvy z r. 1914 spoluúčinkování letectva při rozhodné bitvě pohybné války. Průzkum, boj, vrhání pum, je trojí bojová činnost letectva. Lehký, rychlý a pohyblivý stíhací letoun bude pravděpodobně poněkud vytlačen těžkým bitevním letounem, mocně vybaveným zbraněmi a četnější osádkou. Vzdušná bitva budoucnosti nabývá vždy více tvárnosti pozemního boje. Těžké letouny s děly jsou dělostřelectvem, palícím na velké vzdálenosti, lehké letouny s kulomety pak vzdušnou pěchotou. Pozorovací letouny, pracující zpravidla s chráněnými bojovými letouny, mají úkoly jezdeckta. Bitevní šik je hluboce odstupňován. Francouzský gen. Niessel srovnává úkoly franc. a anglického letectva za války: „Hlavním úkolem francouzského letectva je přinášeti vojsku zprávy o nepříteli, proto je polovice našich jednotek určena k pozorování, druhá polovice pak se skládá ze stíhacích letounů k ochraně vlastního a k obraně proti nepřátelskému průzkumu a z letounů bombardovacích. Jinak tomu je v Anglii: Vzhledem k své ostrovní poloze potřebuje Anglie málo pozorovacích letounů, valné síly letectva za to musí býti připraveny na dálkové bojové úkoly společně s loďstvem. Proto je v Anglii mnohem více jednotek bombardovacích a stíhacích.“

Chemické bojové látky náleží k válce přes všechny smlouvy. Nejsou zvláštní zbraní, nýbrž jen pomocným prostředkem dělostřelectva a letectva. Musíme najisto očekávati, že jich bude použito. Po stránce účinnosti chemických útočných látek sluší zmíniti se o knize německého setníka m. sl. Rittira, který, uvažuje o možnosti plynového útoku ze vzduchu na Berlín, vypočítal potřebné vzdušné loďstvo o 2500 letounech. Je tedy nezbytnou povinností státu připravit v míru obranu proti plynům. Stane se to především poučováním, všelíkou propagandou a ochrannými stavbami.

Jakkoli železnice svou větší výkonností a úsporností zůstanou dále tepnami armád, vzrůstá přece význam motorových vozů. Jejich posláním je zachovati vojsku a velení

pohyblivost a mnohdy i nahraditi železnici. Jejich přednosti proti železnici jsou zřejmé: menší zranitelnost, větší nezávislost na přímých liniích a umělých stavbách, větší rychlost. Taktické i strategické vítězství bude v budoucnosti více než jindy „vítězstvím zásobování“. Kde zklame zásobování, bude snad možno dosáti přechodného úspěchu, nikdy však rozhodného vítězství.

Válka budoucnosti nám přinese četná překvapení a překážky všech druhů; bude nenasytně hltati životy, bohatství i lidskou vůli; bude krutou hrou o bytí či nebytí národů. Věčný mír jest jen sen.

Je třeba mnoho přemýšlet o uvedených předpovědích, připravit se a rozhodně jednati.

Z cizích revuí.

RIVISTA MILITARE ITALIANA, roč. V. (1931). (Pokračování.)

9. sešit — září.

Pplk. gšt. Marazzani: Jezdecko v různých státech. (Viz „Jezdecké rozhledy čis. 3.)

Mjr. gšt. Scalise: Psychologie kolektivu a válečná výchova.

V této stati jsou projednány příčiny a následky kolektivní psychologie vojska podle zkušeností z různých armád a válek. Podmínkou výchovy davu je ukáznění a rozvoj energie jednotlivce vhodným využitím prvků mravních a výchovných (dějiny, náboženství, vlastenectví atd.).

Vysoký význam má výchova k neohroženosti; je třeba zavrhnouti názor, že voják nemá být v míru vydáván v nebezpečí. Mravní výchova má u vojska stejný význam jako odborný výcvik. Autor velmi vhodně srovnává armádu s veletokem, který spoután hrázi pracuje pro dobro všech, kdežto v neupraveném korytu natropí nesmírných škod.

Npor. Leonardi: Politika a válka.

Zkoumaje podle historie těsnou souvislost vedení politiky a válečných operací a vzájemný vliv obou, dokazuje autor nutnost, aby politické a vojenské vedení pracovalo v míru i ve válce v úplné shodě. Za nejlepší řešení pokládá autor soustředění vládní moci za války v rukou diktátora, který dovede usměrniti cíle politiky, aniž zasahuje škodlivě do vedení operací.

10. sešit — říjen.

Plk. děl. Rosmini: Válka v nepřátelském území.

Studie pojednává hlavně podle zkušeností světové války o podmínkách vedení války v obsazeném nepřátelském území a zkoumá otázky komunikací, zásobování, bezpečnosti, organizace území a válečného práva.

V ničení komunikací, zejména mostů, má protivník nejučinnější prostředek k zpomalení nepřátelského postupu na svém území. Je tedy nutno dbáti při přípravě a provádění operací na rychlé dobytí komunikačních uzlů a významných objektů, aby protivník nemohl včas provést připravené ničení. Útočník musí široce předvídati a připravit dostatečné prostředky k obnovení přerušených komunikací.

Zásobování závisí na dobré komunikační síti a jeho dobrý chod souvisí s otázkou rychlé její obnovy. Moderní armády nemohou již žíti ze země, jako tomu bylo u malých námezdých armád v starém a středním věku.

Zdroje obsazeného území jsou však vždy velmi důležitým prvkem v zásobování a nesmí být zanedbáno jejich využití. Při déle trvajícím obsazení lze vhodnou organizací místních zdrojů a podniků vydatně ulehčiti vlastnímu státu. Zásobování stře-